

המהדורה המודפסת • שירות חדשות יהודי ארצישראלי

הכותרות

יום חמישי • י"א כסלו תשפ"ה • 12 דצמבר 2024 (למניינם) • להאזנה: 08-3020675

03:50

08-30-20-675

הילד הקדוש יהושע אהרן טוביה שמחה הי"ד

ברוך דיין האמת

טרגדיה מזעזעת: הילד הקדוש יהושע אהרן טוביה שמחה הי"ד, בן 12 משכונת רוממה בירושלים, נרצח אמש (רביעי) בפיגוע ירי שהתרחש בגוש עציון, הוא היה בדרכו חזרה עם משפחתו מאירוע שבע ברכות שנערך לאחותו בעיר ביתר עילית, כאשר מחבל נתעב פתח באש לעבר האוטובוס שבו נסעו.

הטרגדיה התרחשה אמש (רביעי) בחצות הלילה (סמוך לשעה 23:30), כאשר המחבל תושב בית עזא ליד חברון, פתח באש מקלצינקוב וירה 23 קליעים לעבר אוטובוס קו 291 של חברת "קווים", שנסע מביתר עילית לירושלים. בין הנוסעים באוטובוס, היה הילד הקדוש טוביה שמחה הי"ד, שנפגע אנושות מהירי ופונה תוך כדי פעולות החיאה לבית החולים הדסה עין כרם, שם נלחמו הרופאים על חייו, אך לבסוף נאלצו לקבוע את מותו.

בנוסף נפצעו עוד ארבעה נוסעים: אישה כבת 40 שנפצעה בינוני מירי, שני גברים (בני 24 ו-55) שנפצעו קל משברי זכויות, ונהג האוטובוס, שנפצע קל מרסיסים.

"הסתכלתי על הרמזור המהבהב לכיוון המחסום ליד כפר חוסאן, ופתאום נשמע צורר יריות", שיחזר נהג האוטובוס הערבי את הרגעים הדרימטיים. "ראיתי כלי רכב שחור, ובה תחלה קפאתי, לא ידעתי מה לעשות. פתאום הרגשתי שריפות בגב ובראש, שם נפגעתי". לדבריו, כאשר הבין שמדובר בירי, הוא לחץ על דוושת הגז. "טסתי לכיוון המחסום. לא ידעתי מה קרה, מי נפגע, רק רציתי לצאת משם ולהציל את הנוסעים ואת עצמי. כשהגענו למחסום פתחתי את הדלתות ואנשים ירדו בבהלה".

המחבל, שנפצע קל במהלך הירי, נמלט מזירת הפיגוע בחסות החשיכה. הוא ניסה למצוא מקלט אצל משטרת הרשות הפלסטינית, אך אלו סירבו

לקבלו, למרות שהחרימו את נשקו. והבוקר (חמישי), הוא הסגיר את עצמו לידי המשטרה.

בהלוויתו של הילד הקדוש הי"ד, שהתקיימה היום ספד לו אביו: "אתמול ישבנו כל המשפחה ב'שבע ברכות' והילד השתתף בסעודה ושמע את כל

לקנות לך תפילין לבר מצווה, קנינו לך חלקת קבר".

"תמיד חשבתי שאני צריך להודות על זה שיש לי כזה בן דגול, כזה בן מדהים", המשיך האב בקול חנוק מדמעות. "הילד תמיד רצה ללמוד, לדעת, והייתי צריך להתאמץ כדי להגיע אליו. הוא היה ילד קדוש, איך הוא היה חוזר על הגמרא כדי לוודא שהוא הבין מה שלמד. כל הזמן באת לשאול אותי אם כבר הכל מוכן לבר מצווה, אם הדברים מתקדמים. היה חשוב לך לדעת שהכל מוכן לקראת בר המצווה".

האב, בקול שבור, הוסיף: "זה כל כך קשה עכשיו למשפחה ולילדים הקטנים שהם רואים את האסון הזה, קשה לי כאבא לראות את הילד ככה. זה פשוט שובר אותנו. היית קרוב ציבור, יש הרבה קרבות לאחרונה. זה נורא ואיום. אנחנו לא עושים חשבונות שמיים. אנחנו לא מתלוננים. אנחנו לא מבינים".

פריצת דרך במגעים לעסקה?

אור בקצה המנהרה? לראשונה: חמאס מגלה נכונות להתפשר במגעים לשחרור בני הערובה

מדיני

בעקבות הפסקת האש בלבנון, שנשמרה באופן כללי חרף הפרות הדדיות. המשא ומתן הואץ השבוע עם ביקורה של משלחת ישראלית בקהיר ביום שלישי, ימים ספורים לאחר שגורמים מחמאס ביקרו בבירת מצרים.

יועץ הביטחון הלאומי של הבית הלבן, ג'ייק סאליבן, אמר היום (חמישי) לאחר פגישה עם ראש הממשלה נתניהו כי הוא סבור שעסקת שחרור שבויים והפסקת אש בעזה קרובה. לדבריו, הפעולות הצבאיות בעזה, נפילת משטר אסד בסוריה, ובמיוחד הפסקת האש בין ישראל לחיזבאללה, תרמו לריכוך עמדות. "במשך חודשים, אנו מאמינים שחמאס חיכה ששחקנים וכוחות רבים אחרים יבואו להצילו", אמר סאליבן. לאחר הפסקת האש בין ישראל ללבנון, הוסיף, "היה אופי שונה למשא ומתן".

"עסקת חילופי שבויים מחייבת את שני הצדדים, ולכן על האויב לקבל החלטה פוליטית כדי להגיע להסכם יסודי", אמר חמאס בהצהרה ל"וול סטריט ג'ורנל". המתווכים הערבים שצוטטו בעיתון האמריקני סבורים שלאחר השגת הפסקת אש ראשונית, יהיה קשה לישראל לחדש את המלחמה בעזה.

כבר בשלב הראשוני של הפסקת האש. בנוסף, ישראל הסכימה לנסיגה הדרגתית מציר פילדלפי, ואף הביעה נכונות למקם מחדש כוחות צבאיים בחלקים אחרים של עזה. עם זאת, היא דחתה דרישה להגביל את נוכחותה בחלקים אחרים, כולל צפון הרצועה.

התוכנית החדשה, שיזמה מצרים ונתמכת על ידי ארצות הברית, מבקשת לנצל את המומנטום שנוצר

בנוסף, הגיש ביום ראשון למתווכים בקהיר רשימה של שבויים הכוללת אזרחים אמריקאים, נשים, קשישים ושבויים עם מצבים רפואיים, וכן את גופותיהם של חמישה שבויים הרוגים. כמו כן, הארגון הכין רשימה של מחבלים פלסטינים המוחזקים בבתי כלא בישראל, ששחרורם דרש במסגרת העסקה.

במקביל, ישראל דוחפת לשחרור מספר רב ככל האפשר של שבויים

אינו כולל ארבעה שבויים נוספים שנחטפו לפני שמחת תורה).

לפי הדיווח, בוול סטריט ג'ורנל, לראשונה מאז תחילת המלחמה, חמאס הביע נכונות לאפשר לכוחות צבאיים להישאר ברצועת עזה באופן זמני לאחר הפסקת האש, כולל בציר פילדלפי ובציר נצרים. חמאס גם הסכים שלא לנהל פעילות או להיות נוכח בצד הפלסטיני של מעבר רפיח.

לאחר חודשים של קיפאון, וחרף הקריסה החוזרת ונשנית של סבבי המשא ומתן הקודמים, חמאס אותת על נכונותו להתפשר בשתי סוגיות מפתח. ההתקדמות עשויה להביא לשחרור בני ערובה כבר בימים הקרובים, כך לפי גורמים ערבים המעורבים בתיווך ששוחחו עם הוול סטריט ג'ורנל. עם זאת, המתווכים הזהירו כי חמאס עדיין עשוי לסגת מהעסקה ברגע האחרון, כפי שעשה בעבר.

לפי הדיווח, הצדדים דנים בהפסקת אש בת 60 יום שתכלול שחרור של עד 30 שבויים המוחזקים בעזה, כולל אזרחים אמריקאים. בתמורה, ישראל תשחרר מחבלים פלסטינים ותאפשר הגדלת הסיוע ההומניטרי לרצועה.

השבויים עשויים להשתחרר זמן קצר לאחר חתימת העסקה, וייתכן לחמאס זמן נוסף לאמת את שמירתם של בני הערובה הנותרים, מקום הימצאם ומצבם.

לדברי ישראל, נותרו כעת 96 שבויים בעזה, רובם ישראלים, כולל אזרחים בעלי אזרחות כפולה. ישראל הגיעה למסקנה כי לפחות 30 מהם אינם בחיים. (מספר זה

תזווי תת-קרקעי שאותר בג'באליא בתחילת השבוע. צילום: idf

"סוריה תשוחרר, אמריקה תגורש מהאזור"

חמינאי קורא להתקוממות עממית בסוריה לאחר נפילת משטר אסד

חוץ

חלק מפקידי הצבא של אותה מדינה עשו טעות - הם פירקו את הכוח הזה. הם נטשו את מה שהיה לטובתם".

חמינאי הדגיש כי המלחמה העיקרית הייתה צריכה להילחם על ידי צבא סוריה, ולא על ידי כוחות זרים. "לצד הצבא, לכוחות הבסיג' של מדינות אחרות יש אפשרות למלחמה, אך אם הצבא יגלה חולשה ואדישות, דבר לא ייעשה על ידי הבסיג'", אמר חמינאי. "למרבחה הצער, זה מה שקרה בסוריה". חמינאי טען כי חולשת הצבא הסורי היא הסיבה העיקרית למצב הקשה במדינה.

חמינאי הדגיש את חשיבות התמיכה העממית במאבק. "הדרישה להיות נוכח בכל נקודה היא תמיכה ואישור של הממשלה שם", אמר חמינאי. "כמו בעיראק ובסוריה, התייצבנו לבקשת ממשלותיהן, ואם הן לא יגישו בקשה, הדרך סגורה ולא ניתן יהיה לעזור".

חמינאי אף ציין כי איראן תפיק לקחים מההתפתחויות האחרונות. "אין לזלזל באויב. צריך ללמוד להיערך מבעוד מועד", אמר חמינאי. "התקרית בסוריה היא גם לקח וגם אוזרה עבורנו. אחד

אסטרטגיות וטקטיקות, וכניסה לשדה הקרב בעת הצורך, אבל הכי חשוב - גיוס הנוער של אותו אזור". חמינאי אף ציין את תפקידו הקריטי של קאסם סולימאני בארגון הכוחות הללו.

הוא ציין כי קאסם סולימאני, מפקד כוח קודס שחוסל על ידי ארה"ב, "אימן, ארגן וחימש קבוצה של כמה אלפי צעירים סורים להילחם בדאעש", אמר חמינאי. "הוא בנה כוח לוחם יעיל ונאמן, שהיה יכול להוות את הגרעין של צבא סורי חדש. ואז, למרבה הצער,

להפוך את סוריה ועיראק לחסרות ביטחון, ואז להגיע לאיראן ולהפוך גם אותה לחסרת ביטחון".

חמינאי גם הביע ביקורת מרומזת על התנהלות הצבא הסורי בתקופה האחרונה, שלטענתו הובילה לנפילת המשטר.

לדבריו, איראן לא שלחה כוחות צבא גדולים לסוריה, אלא התמקדה בייצור, ארגון, וחימוש של כוחות מקומיים. "מה שכוחותינו יכלו לעשות ועשו היה עבודה של יועצים", אמר חמינאי. "המשמעות היא יצירת בסיסים מרכזיים, קביעת

השווה את המצב בסוריה לזה שבעיראק לאחר הפלישה האמריקאית למדינה, והדגיש את הצלחת "ההתנגדות" לגרש את הכוחות הזרים מעיראק: "בדיוק כפי שהצ'עירים העיראקים האמיצים הצליחו לגרש את האויב בעזרת קאסם סולימאני, כך גם הצעירים הסורים יעשו זאת".

חמינאי הדגיש את נחישותה של איראן להמשיך ולתמוך בכוחות "ההתנגדות" בסוריה, ואמר כי "אמריקה תגורש מהאזור בעזרת ציר ההתנגדות". לדבריו, "ההתנגדות היא לא חומרה שניתן לשבור. היא אמונה, רעיון, החלטה של הלב. ככל שתפעילו עליה לחץ, היא רק תתחזק".

אנליסטים צבאיים מעריכים כי נאומו של חמינאי נועד להעניק מוטיבציה לנאמנים לאיראן בתוך סוריה, להמריץ אותם להתארגן מחדש ולהילחם בכוחות המתנגדים למשטר הקודם.

בנאומו, התייחס חמינאי גם למעורבות איראן בסוריה לאורך השנים, וטען כי היא נבעה משני מניעים עיקריים: הגנה על אתרים שיעים קדושים, ומניעת התפשטות חוסר הביטחון האזורי לאיראן. "דאעש היה פצצה של חוסר ביטחון", אמר חמינאי, "והם ביקשו

לאחר הפלת משטר אסד בסוריה: המנהיג העליון של איראן, עלי חמינאי, נשא אתמול (רביעי) נאום פומבי המשרטט קו פעולה חדש עבור טהרן במדינה השכנה, וקרא לצעירי סוריה להתקומם נגד הממשלה החדשה שהוקמה לאחר הדחתו של בעל בריתו, בשאר אל-אסד.

חמינאי, שתקף בחריפות את ארה"ב וישראל, ותיאר אותן כ"כוחות זרים" האחראים לנפילת המשטר בסוריה - משטר שהיה בעל ברית מרכזי של איראן באזור מזה שנים רבות - הבטיח כי "ההתנגדות" תנצח בסופו של דבר וכי סוריה תשוחרר. בדבריו מתח חמינאי ביקורת חריפה גם על תפקידה של טורקיה בהשתלטות המורדים על סוריה, ואמר כי "ממשלה שכנה" מילאה תפקיד מרכזי באירועים.

"אין ספק שמה שקרה בסוריה הוא תוצאה של מזימה אמריקאית-ציונית", אמר חמינאי. "אבל ההתנגדות תתחזק ותתפשט בכל האזור. השטחים הכבושים של סוריה ישוחררו על ידי הנוער הסורי הגיבור, שיקום ויתגבר על המצב הזה על ידי עמידה ואף הקרבה". חמינאי

חמינאי

האם איראן תפתח בדיאלוג עם המורדים בסוריה?

הניסיון עם הטליבאן: מודל לחיקוי עבור איראן בסוריה?

חוץ

עם השלטון החדש בדמשק, במטרה להגן על האינטרסים האיראנים במדינה".

היומון הקשיח השווה את המצב הנוכחי למדיניות איראן כלפי שלטון הטליבאן. "התנועה האיסלאמיסטית הסונית – שפעם הייתה אויבת הרפובליקה האסלאמית – תפסה את השלטון באפגניסטן השכנה לפני שלוש שנים עם יציאת כוחות ארה"ב", נכתב בעיתון.

גם העיתון השמרני "קודס" הצטרף לקריאות לפתוח בדיאלוג עם המורדים. "סיפורם של קאבול ודמשק הוא אחד. שתיהן נפלו ביום ראשון, שתיהן נכבשו תוך 11 ימים, ושני המנהיגים ברחו", ציטט העיתון בכיר בטליבאן שהתייחס לנפילת משטר אסד.

בעוד שהמנהיג העליון של איראן, עלי חמינאי, קורא להתקוממות עממית נגד הממשלה החדשה בסוריה (ראה ידיעה נפרדת), גורמים שמרניים במדינה מציעים גישה פרגמטית יותר, וקוראים לטהרן ללמוד מהניסיון שנצבר באפגניסטן, שם הצליחה איראן לשמר את קשריה עם הטליבאן לאחר עלייתו לשלטון.

"איראן יכולה לשמר את השפעתה בסוריה באמצעות קשרי מסחר וכלכלה, תוך תמיכה בעם הסורי ובהקמת ממשלה מכלילה", כתב העיתון השמרני "וטן אסרוז". "עלינו לאמץ גישה פרגמטית", הוסיף העיתון, "ולפתוח בדיאלוג

מנהיג חייאת תחריר אלשאם בתחילת השבוע

"עם זאת, הדעות בנושא זה אינן זהות", כתב העיתון "קודס". "יש הטוענים שהטליבאן הוא תופעה מקומית באפגניסטן, ושדמיון אידיאולוגי אינו מספיק כדי ליצור קשר משמעותי בין שני המקרים.

אחרים רואים בתמיכה מסוימת בתוך אפגניסטן בנפילת ממשלת אסד כ'נקודת מפנה' בגורלו הפוליטי של הטליבאן. אולם, אין ספק שלאיראן יש ניסיון של שלוש שנים באינטראקציה עם ממשלת הטליבאן, ואם נמצא את הדמיון וההבדלים בין הטליבאן לחזית לשחרור סוריה, נוכל לדמיין דרכים לרמות של אינטראקציה עם חזית לשחרור סוריה".

עם זאת, דוברת הממשלה, פאטמה מוהאג'ראני, הדגישה כי איראן לא תמהר ליצור קשר עם השלטון החדש בסוריה. "אנו זקוקים ליציבות מינימלית לפני שנוכל לפתוח בדיאלוג", אמרה מוהאג'ראני. "עלינו להמתין ולראות כיצד יתפתח המצב".

חמינאי קורא להתקוממות עממית בסוריה לאחר נפילת משטר אסד

<< המשך מעמוד 3

פרשנים פוליטיים מציינים כי דבריו של חמינאי רומזים לחוסר שביעות רצון ממפקד כוח קודס הנוכחי, אסמאעיל קאאני, שלא זכה לאזכור בנאומו. בעוד חמינאי שיבח את קודמו של קאאני, קאסם סולימאני, שחוסל על ידי ארה"ב, ואמר כי "הוא היה מנהיג אמין שהצליח לאחד את ציר ההתנגדות".

אובדן השליטה בסוריה יפגע קשות ביכולתה של איראן לשקם את חמאס וחזבאללה, ארגונים מרכזיים בציר ההתנגדות. חמינאי, מצידו, נותר איתן בדעתו. "איראן חזקה ותמשיך להתחזק", אמר. הוא קרא לאזרחי איראן לא להיכנע לפחד ול"גורמים זדוניים" המנסים לערער את ביטחונם.

סוריה עצמה נהנתה מהכנסות ממעבר הנפט הזה, וקיבלה כסף. אך היא ויתרה על הכסף הזה כדי לתמוך בנו. כמובן, לא שכחנו את התמיכה הזו, ופיצינו את סוריה בהמשך". מומחים צבאיים מעריכים כי נפילתו של אסד מסמנת את סופה של ההשפעה האיראנית בסוריה, לפחות בטווח הקרוב.

בלב מלחמת איראן-עיראק, כשכולם עבדו למען סדאם וכשכולם נגדו, באה ממשלת סוריה ועשתה מהלך מכריע לטובתו ונגד סדאם, וזה היה לחתוך את צינור הנפט שהוביל נפט מעיראק לים התיכון. צעד זה שלל מסדאם הכנסה משמעותית, והיה לו תפקיד חשוב בהצלחתנו במלחמה. ממשלת

עלינו להיות ערניים ומוכנים לכל תרחיש". בנאומו, חמינאי לא שכח להזכיר לקהל את תמיכתה של סוריה באיראן במהלך מלחמת איראן-עיראק: "עזרנו לממשלת סוריה, אבל חשוב לזכור שלפני שעזרנו לממשלת סוריה, ממשלת סוריה נתנה לנו עזרה חיונית ברגע קריטי.

הלקחים של סוגיה זו הוא הזנחה - הזנחת האויב. אסור להזניח את האויב. אין לבזות אותו, ואין לסמוך על החיוך שלו. לפעמים האויב מדבר בטון נחמד, הוא מחייך, אבל הוא מחזיק פגיון מאחורי גבו ומחכה להזדמנות. אסור לנו לשכוח זאת לרגע.

סוריה: המרוץ למציאת הנשק הכימי האבוד

טרוריסטים עלולים לשים יד על גז חרדל וסארין: "אפילו כמות קטנה עלולה לגרום לאלפי נפגעים"

חוץ

לאומיים מתקשים לקבל. השתלטות המורדים על סוריה בשבוע שעבר מעוררת דאגה רבה. קבוצות טרור כמו דאע"ש, הפועלות במדבריות המזרחיות של המדינה, עלולות לשים את ידהן על חומרים אלו. ומומחים מזוהרים כי "אפילו כמות קטנה של סארין בידי טרוריסטים עלולה לגרום לאלפי נפגעים".

ארגון האיסור על נשק כימי (OPCW) כינס השבוע פגישה דחופה במטהו בהאג, במטרה לדון בדרכים לאבטח את האתרים הידועים שבהם אוחסן נשק כימי. "אנו מוכנים לשלוח צוותים לסוריה", אמר מנכ"ל הארגון, פרננדו אריאס, והוסיף כי הארגון "ערוך טוב יותר להתמודד עם אתגר כזה" מאשר לפני 11 שנים, כאשר פקחי OPCW הגיעו לראשונה למדינה.

במקביל, ישראל ביצעה תקיפות אוויריות נגד מרכזי מחקר צבאיים ואתרי אחסון בסוריה, בניסיון למנוע את ייצורם של כלי נשק כימיים חדשים. גורמים דיפלומטיים אירופיים הדגישו את הצורך הדחוף בשיתוף פעולה עם כל גורם ששולט בסוריה כעת, כדי למנוע את הפצת הנשק.

בנוסף, חמישה טון של חומרים לייצור גז סארין נעלמו אף הם. "אבדו במהלך הובלה בשל תאונות דרכים", טענו גורמים סוריים, טענה שמומחים בינ-

שאיות הנשק. הדו"ח הסודי חושף כי סוריה הודתה בייצור של יותר מ-360 טון של גז חרדל, אך הכמות מעולם לא תועדה במלואה.

דיווחים כי סוריה השאירה כמות קטנה של סארין לשימוש עתידי. בנוסף, בארבע השנים האחרונות, אסד צמצם את גישת הפקחים, והקשה על מעקב מדויק אחר

בעוד סוריה מתמודדת עם השתלטות המורדים, חשש גובר בקרב גורמים בינלאומיים מפני גורלם של טונות של נשק כימי שהוסתרו על ידי משטר אסד. דו"ח סודי מלפני שמונה שנים, שהגיע לידי ה"ושינגטון פוסט", חושף כי סוריה הודתה בייצור כמויות אדירות של גז חרדל וסארין, אך חלק ניכר מהחומרים הללו מעולם לא תועד ונעלם באופן מסתורי.

במשך למעלה מחמישה עשורים, שלטון אסד ייצר ארסנל עצום של נשק כימי, מגז חרדל ועד סארין קטלני. לפני 11 שנים, בעקבות מתקפה מחרידה שגבתה את חייהם של יותר מ-1,400 בני אדם, הודה אסד בקיומו של הנשק והסכים להשמידו תחת פיקוח בינלאומי. עם זאת, גם לאחר מכן המשיך להשתמש בנשק כימי במתקפות נוספות, והחשד הוא שחלק מהחומרים הוסתרו במכוון.

הנשק הכימי של סוריה כלל כמויות עצומות של סוכנים קטלניים, כולל סארין וגז חרדל. בעוד שמרבית הארסנל הושמד תחת פיקוח בינלאומי, החשד הוא שחלק מהחומרים הוסתרו. ישנם

לפי האופוזיציה הסורית באתר זה שוכנת יחידה 416 של תוכנית הנשק הכימי של סוריה. צילום: מפות גוגל

תחקיר 'רויטרס'

קריסת צבא אסד: שחיתות, נטישת לוחמים ובעלי ברית נעדרים

חוץ

סבל גם מדמורליזציה קשה. חיילים וקצינים כאחד תיארו תחושה של ייאוש וחוסר תקווה. "חיכינו לשיפור בשכר ובתנאים, אבל המצב רק החמיר", אמר קצין מודיעין בכיר. "הייתה תחושה גוברת של טינה כלפי אסד, אפילו בקרב תומכיו".

במשך שנים רבות נשען משטר אסד על בעלי ברית כמו איראן, חיזבאללה ורוסיה, שסיפקו יועצים צבאיים, לוחמים מיומנים ותמיכה לוגיסטית. מבנה הפיקוד של הצבא עצמו היה תלוי לחלוטין במומחים האיראנים וביחידות חיזבאללה. אולם, בעקבות נסיגת איראן וחיזבאללה מהמדינה והתקפות אוויריות על תשתיות איראניות בסוריה, הצבא נותר חסר יכולת לתפקד. "פקודות קרב רבות פשוט לא יושמו", אמר קולונל סורי שערך. "ללא יועצים איראנים, הצבא היה משותק".

במקביל, בעוד צבא אסד התפורר, המורדים פעלו תחת פיקוד אחיד ומאורגן, שאיפשר להם לכבוש שטחים נרחבים, ללא התנגדות ממשית. "הקרב על סוריה אבד עוד מהיום הראשון", אמר יועץ צבאי עיראקי לרויטרס. "הצבא הסורי קרס לא רק בגלל המורדים, אלא בגלל עצמו".

פעילים כלל. "קצינים מכרו גנרטורים ודלק, וגנבו את כספי המזון של החיילים", סיפר זוהיר, איש לוגיסטיקה לשעבר בצבא. "כל מה שעניין אותם היה להשתמש בתפקידים שלהם כדי להתעשר".

קולונל מחלוף מחלוף, ששירת בחטיבת הנדסה בצבא הסורי, סיפר כי "אם מישהו התלונן על שחיתות, הוא זומן לחקירה בבית משפט צבאי - משהו שקרה לי יותר מפעם אחת". מעבר לשחיתות, הצבא הסורי

כל מי שמסרב להילחם". "בימים שלפני קריסת המשטר, לארצות הברית היה מידע על רמות נרחבות של עריקות וכוחות צבא שמחליפים צדדים, כמו גם כמה גורמים שנמלטים לעיראק", אמר גורם אמריקאי לרויטרס.

התחקיר חושף כי שחיתות פשתה בכל שורות הצבא הסורי. קצינים מכרו ציוד צבאי וגנבו דלק, וחיילים נאלצו לשלם שוחד כדי להשתחרר משירות. במקרים אחרים, קצינים פשוט גבו את משכורותיהם של חיילים שלא היו

וברח מהמוצב. תוך כדי ריצה, ראה קבוצות נוספות של חיילים נוטשות את עמדותיהן ומצטרפות אליו. "הסתכלתי אחורה וראיתי את כולם הולכים אחריי. כשראו אדם אחד בורח, כולם התחילו לזרוק את נשקם ולברוח", סיפר אל-ח'ולי לרויטרס.

מכתב פנימי שנמצא במשרד מודיעין אוויר בדמשק חשף את היקף התופעה ואת החשש בצמרת מפני קריסה מוחלטת של הצבא. "יחידות רבות מפגינות רפיון", נכתב במכתב. "יש להעניש בחומרה

ההשתלטות של המורדים על סוריה והדחתו של בשאר אל-אסד חשפו את חולשתו המפתיעה של הצבא הסורי, שנחשב בעבר לאחד החזקים באזור. תחקיר של רויטרס, המבוסס על ראיונות עם עריקים, קצינים סורים, ומפקדי מיליציות עיראקיות, חושף תמונה עגומה של צבא מוכה שחיתות, דמורליזציה, ותלות מוחלטת בבעלי ברית זרים, ששיחקו תפקיד מרכזי בהפלתו.

"הייתי מוצב במוצב צבאי בשטחי שיחים סמוך לעיר אידליב", סיפר פרחאן אל-ח'ולי, חייל סורי שערך מעמדתו ביום הראשון של המתקפה. "המוצב היה אמור לכלול תשעה חיילים, אבל בפועל נותרו רק שלושה, לאחר שחלקם שיחדו את הקצינים המפקדים כדי להתחמק משירות. שניים מהחיילים שנותרו לא היו כשירים לקרב, ואחד אפילו לא הורשה להחזיק בנשק".

ביום תחילת המרד, קיבל אל-ח'ולי שיחת טלפון ממפקדו שהזהיר אותו מפני שיירת מורדים שמתקרבת לעמדתו. המפקד הורה לו ולחיילים האחרים להילחם, אך אל-ח'ולי בחר לברוח. הוא החליף לבגדים אזרחיים, השליך את נשקו,

משוריון של המורדים בכניסה לחמאת. ביום חמישי בשבוע שעבר

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ח' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"א כסלו

הלכה ח':

גינוי בעלי מחלוקת לצורך תועלת

יש אומרים שמותר לספר לשון הרע על בעלי מחלוקת, אך היתר זה מצומצם רק למקרים שבהם אם הוא רואה שעל ידי שיגלה לאנשים את גודל תרמיתם, יראו שאין הדין עמם, ומתוך כך תושבת המחלוקת. אבל אם לא כן, אין שום היתר בדבר. אך בעניין כזה צריך שיקול דעת גדול, להתבונן ולברר לפי כללי התורה מי הם בעלי המחלוקת, ולא ימהר להחליט הדבר בדעתו להטיל שם בעל מחלוקת על צד אחד. ואם אינו יכול לברר בדעתו הדין עם מי, שב ואל תעשה עדיף (כי על פי הרוב, מי שמערב את

עצמו בעניינים כאלו ואינו מדקדק היטב להיזהר בכל הפרטים. אפילו אם יחסיר רק פרט אחד, מלבד העוון של לשון הרע, עוד הוא מעורר מחלוקות, ומגדיל את התבערה. ואם הוא אדם חשוב, עלול לבוא על ידי זה גם לחילול השם).

בנוסף, צריך להקפיד על הפרטים הבאים: שהדבר ידוע שיש להם חסד, ושהם בעלי מחלוקת, ידע מעצמו, ולא יסמוך על שמיעה מאחרים, אלא אם כן נתברר לו שהדבר אמת. צריך שיכווין לתועלת, ולא מצד שנאה.

וכן אם באפשרותו להשקיע את המריבה באופן אחר, שלא יצטרך לדבר עליהם לשון הרע, כגון על ידי הוכחה, אסור לו לספר לשון הרע עליהם. אלא אם כן הוא ירא להוכיחם, שמא כשידעו שאין דעתו עמם, יפרו עצתו.

הלכה ט':

איסור לבזות מתים, ובמיוחד תלמידי חכמים ודברי תורתם

אסור לבזות או לחרף מתים, בין אם מדובר בעם הארץ ובין אם בתלמיד חכם. ואפילו אם הלעג מבוסס על דברי אמת, האיסור נותר בעינו.

כתבו הפוסקים שיש תקנה וחרם קדמונים שלא להוציא לעז ושם רע על המתים.

איסור זה הוא אפילו אם הנפטר עם הארץ, וכל שכן אם הוא תלמיד חכם. מי שמבזה תלמיד חכם, עובר עבירה חמורה וחייב גידוי.

איסור ביזוי תלמיד חכם, הוא אפילו מבזה האדם עצמו, וכל שכן אם מבזה את דברי תורתו.

לפעמים נמצא בדברי חכמים קדמונים ביטויים חריפים שנאמרו בזמן ויכוחים הלכתיים. אולם, יש להבין שוויכוחים אלו נערכו לשם שמים ומטרתם הייתה בירור האמת, ולא הייתה בהם כוונה חלילה ללעוג או לבזות.

לפעמים נמצא בדברי חכמי הדורות ביטויים חריפים בוויכוחים ביניהם בענייני תורה, אך מדובר על ויכוחים לשם שמים בלבד, ומטרתם הייתה בירור האמת ומניעת מכשול הלכתי, ולא נתכוונו ח"ו מעולם להלעג ולהתלוצץ אחד מחבירו.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ח' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"ב כסלו

הלכה י':

איסור לספר לשון הרע לאשתו ולשותפו

סיפור לשון הרע אסור בכל צורה, גם לאשתו של המספר, למעט מקרים שבהם יש תועלת ברורה ומותרת, כגון מניעת נזק עתידי.

אין הבדל באיסור סיפור לשון הרע בין אם הוא מספר לאנשים אחרים, לקרוביו, לרוחקים, או לאשתו. אם אין תועלת ברורה ומותרת בסיפור, כגון להזהיר מאנשים רעים לצורך מניעת נזק, האיסור עומד בעינו. מותר לספר לאשתו עניינים מסוימים רק אם יש בכך תועלת, כמו להזהירה מאנשים שעלולים להזיק לה או

למשפחתם, למשל אנשים לא אמינים מבחינה כספית. והוא הדין שמותר לשותף לספר לשותפו על אנשים שאינם מהימנים.

ואפילו אם אינו מכיר בעצמו את טבעם הרע, אלא שמע עליהם, גם כן מותר לספר לה מה שמשמע, ולהזהירה. שהרי אף שאין לו להאמין בהחלטה למה שמשמע עליהם, מכל מקום, לחשוש צריך. אך אז, יש להיזהר מאוד: לא לספר בלשון שמראה שהמספר מאמין בלבד לחלוטין לשמועות. ועדיף לנסח את הדברים בזהירות, כמו: "שמעתי על פלוני כך וכך, לכן כדאי להיזהר ממנו."

אסור לשתף את אשתו בפרטי מריבות או מחלוקות שקרו בבית המדרש, בשוק, או במקומות אחרים,

משום שהדבר עלול להוביל למחלוקות ולהרבות שנאה. ובנוסף, האישה עלולה לנטר טינה, להסית את בעלה, או לבזות את המספר ואת האנשים המעורבים.

גם אם פרטי המחלוקת כבר ידועים ברבים, אסור להוסיף ולספרם בלשון שמגבירה מחלוקת. יש להיזהר במיוחד מלהוסיף הטעמה ונופך אישי לסיפור, שהרי דבר זה אסור אפילו כאשר התפרסמו הדברים באפי תלתא.

הלכה י"א:

איסור סיפור לשון הרע בפני קרובי המסופר

אין חילוק באיסור לשון הרע, בין אם הסיפור הוא

לפני אנשים שאינם קרובים של האדם שעליו מדברים, או לפני קרוביו.

ואפילו אח על אחיו אצל אביו, גם כן לשון הרע גמורה היא.

ואפילו אם הוא מתכוון בסיפור כדי שקרוביו יוכיחו אותו על זה, גם כן אסור. שהיה לו להוכיחו תחילה בינו לבין עצמו, ולא ללכת מיד ולספר את קלונו. אלא אם כן הוא משער שתוכחתו לא תועיל לו, שאז מותר.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ח' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"ג כסלו

הלכה י"ב:

איסור לשון הרע בפני גויים

איסור לשון הרע חל גם אם מספרים אותו בפני יהודים, וכל שכן שאסור לספרו בפני גויים.

המספר לשון הרע בפני גויים, עונו גדול הרבה יותר, כי מלבד שהוא מבזה את כבוד ישראל ומחלל את כבוד שמים, עוד הוא גורם בזה רעה רבה לחברו. שכן גויים נוטים להאמין ללשון הרע ביתר קלות, ולפרסם את הדברים, מה שעלול לגרום לנזק גדול יותר ליהודי עליו מדובר. וכל שכן שאם הוא הולך ומלשין על יהודי בפני

גויים, ודאי עונו גדול מאוד, כי הוא נכנס על ידי זה בכלל המלשינים. ודינו שווה לאפיקורס והכופרים בתורה ובתחיית המתים, שגיהנום כלה, והם אינם כלים. על כן צריך כל איש ישראל לשמור את עצמו מזה מאוד. ומי שעובר על זה והולך ומלשין על ישראל בפניהם, הרי הוא כאילו חירף וגדף והרים יד בתורת

משה רבנו.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה